

*IX Regionalny konkurs poświęcony wartościom
głoszonym przez świętego Jana Pawła II pn. „BĄDŹ WIELKIM”*

- MATERIAŁY DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH -

Drodzy uczniowie!

Serdecznie zapraszamy Was do udziału w IX edycji Regionalnego konkursu poświęconego wartościom głoszonym przez świętego Jana Pawła II pn. „Bądź Wielkim”.

Głównym celem tego konkursu jest zachęcenie Was droga młodzieży, do zaznajomienia się z nauczaniem i działalnością Papieża – Polaka.

W tym celu Organizatorzy konkursu przygotowują dla Was pisemny test, który zostanie opracowany wyłącznie na podstawie przygotowanych materiałów (w załączeniu), na które składają się:

- I. Biografia św. Jana Pawła II*
- II. Kronika Pontyfikatu Jana Pawła II w okresie 16.10.1993 r. – 15.10.1998 r.*

Test będzie się składał z 35 pytań. Na każde pytanie testowe będzie tylko jedna prawidłowa odpowiedź mająca potwierdzenie w materiałach przygotowanych przez Organizatorów. Odpowiedzi inne, pomimo że w innych źródłach mogą być wskazywane jako właściwe, nie będą uznawane za prawidłowe.

Ponadto organizatorzy informują:

1) od uczniów przystępujących do I etapu konkursu (test szkolny) nie będzie wymagana znajomość dziennych i miesięcznych dat dotyczących poszczególnych wydarzeń – wystarczy znać tylko rok wydarzenia;

2) dotyczy to również informacji na temat podróży zagranicznych Jana Pawła II w okresie 16.10.1993 r. – 15.10.1998 r. - nie jest wymagana znajomość miast, które odwiedzał Jan Paweł II, kolejności pielgrzymek, ani dokładnych dat dziennych i miesięcznych z wyjątkiem pełnych informacji, w tym dat dotyczących podróży Papieża do Polski - 64 i 78 papieska podróż zagraniczna (oznacza to, że nie jest wymagana wiedza np. którą z kolei papieską podróżą zagraniczną była i w jakich dniach przebiegała pielgrzymka Jana Pawła II na Kubę w 1998 r. – wystarczy znać tylko rok pielgrzymki);

3) w przypadku charakterystyki podróży zagranicznych Jana Pawła II należy zwrócić uwagę na najważniejsze ich przesłanie, charakterystyczne zdarzenia;

4) daty wymagające, zdaniem Organizatorów, szczególnego zapamiętania (dzień - miesiąc - rok) zostały w przedstawionych materiałach tj. w „Kronice pontyfikatu” lub „Biografii św. Jana Pawła II” wytłuszczone i mogą być wymagane w teście;

5) w przypadku życiorysów błogosławionych i świętych należy posiadać ogólną wiedzę na temat kim byli, w którym wieku żyli, czym się wstawili, w jakich okolicznościach zmarli, dlaczego zostali ogłoszeni błogosławionymi/ świętymi, w którym roku zostali beatyfikowani lub kanonizowani przez Jana Pawła II.

Drodzy uczniowie!

Mamy nadzieję, że wielu z Was odpowie na nasze zaproszenie. Życzymy Wam powodzenia w zmaganiach konkursowych.

Organizatorzy konkursu

I. BIOGRAFIA św. JANA PAWŁA II

Dzieciństwo i młodość

- Karol Wojtyła **urodził się w 18 maja 1920 r. w Wadowicach.**
- Był drugim synem Karola Wojtyły-seniora i Emilii z Kaczorowskich.
- Został ochrzczony 20 czerwca 1920 r. w kościele Ofiarowania Najświętszej Maryi Panny i otrzymał imiona Karol Józef.
- Rodzina Wojtyłów żyła skromnie. Jedynym źródłem utrzymania była pensja ojca – wojskowego urzędnika w Powiatowej Komendzie Uzupełnień w stopniu porucznika. Matka pracowała dorywczo jako szwaczka. Edmund, brat Karola, po ukończeniu wadowickiego gimnazjum studiował medycynę w Krakowie i został lekarzem. Wojtyłowie mieli jeszcze jedno dziecko – Olgę, która zmarła zaraz po urodzeniu w 1914 w Krakowie.
- Matka Emilia zmarła 13 kwietnia 1929 r. - miała 45 lat.
- Trzy lata później w 1932 r. zmarł na szkarlatynę w wieku 26 lat jego jedyny brat Edmund. Chorobą zaraził się od swojej pacjentki w szpitalu w Bielsku.
- Karol po ukończeniu szkoły podstawowej, od 1931 r. kontynuował edukację w Państwowym Męskim Gimnazjum im. Marcina Wadowity w Wadowicach.
- W maju 1938 r. Karol zakończył naukę w gimnazjum otrzymując świadectwo maturalne z oceną celującą, która umożliwiała podjęcie studiów na większości uczelni bez egzaminów wstępnych.

Studia i dojrzewanie duchowe

- Karol Wojtyła **wybrał studia polonistyczne na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego. Studia rozpoczął w październiku 1938 roku.**
- W pierwszym roku studiów Wojtyła przeprowadził się wraz z ojcem do rodzinnego domu matki przy ul. Tynieckiej 10 w Krakowie.
- Wojna odebrała K. Wojtyłom możliwość kontynuowania studiów. Aby uchronić się przed wyjazdem na przymusowe roboty, od września **1940 r.** Karol rozpoczął pracę jako robotnik w kamieniołomie na Zakrzówku, potem dostał pracę jako robotnik w Zakładach Chemicznych Solvay w Borku Fałęckim, gdzie pracował do sierpnia 1944 r.
- Początek roku 1941 przyniósł Karolowi bolesne i trudne doświadczenie. 18 lutego zmarł Jego ojciec w wieku 62 lat. Pogrzeb odbył się 22 lutego w kaplicy na cmentarzu Rakowickim, gdzie został pochowany obok swej żony Emilii, w grobowcu który stał się rodzinnym grobowcem Wojtyłów.

Kapłaństwo, praca naukowa i twórcza

- **Rok 1942** był dla Karola Wojtyły przełomowy. Nadal pracował w Solvayu, uczestniczył w teatralnych poczynaniach rapsodyków. Na początku tegoż roku podjął studia na tajnym uniwersytecie. Nie kontynuował jednak polonistyki, **rozpoczął studia teologiczne na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Jagiellońskiego.** W okresie od kwietnia 1945 do sierpnia 1946 roku Karol Wojtyła pracował na uczelni jako asystent.
- Zbliżał się czas przyjęcia święceń kapłańskich, a wraz z nimi pojawiały się marzenia, jakby

- powracające z wadowickich czasów. Karol Wojtyła pragnął wstąpić do karmelitów bosych. Jego marzenia o habicie nie zostały spełnione. Książe metropolita Adam Stefan Sapieha stanowczo odmówił, twierdząc, że w archidiecezji po stratach wojennych bardzo potrzebni są księża tzw. świeccy, a nie zakonni. (To samo powtórzył po paru latach, kiedy to ks. Wojtyła ponowił prośbę o zgodę na wstąpienie do karmelitów bosych w Krakowie.)
- **Dnia 1 listopada 1946 roku** Książe Adam Stefan Kardynał Sapieha, **wyświęcił Karola Wojtyłę na księdza** w prywatnej kaplicy, który swoją mszę prymicyjną odprawił w Dzień Zaduszny.
 - W dniu **15 listopada 1946 roku** (dwa tygodnie po wyświęceniu) ksiądz Karol Wojtyła został **wysłany** przez Księcia Metropolitę Sapiehę **na studia do Rzymu**, gdzie kontynuował studia na Papieskim Międzynarodowym Athenaeum Angelicum (obecnie Papieski Uniwersytet Świętego Tomasza z Akwinu (*Angelicum*) w Rzymie.
 - Napisał po łacinie rozprawę doktorską *Zagadnienie wiary w dziełach u świętego Jana od Krzyża*. Dla potrzeb doktoratu nauczył się języka hiszpańskiego, by czytać teksty renesansowego mistyka w oryginale. Z powodu braku funduszy na wydanie rozprawy drukiem nie uzyskał stopnia doktorskiego. Tytuł ten został mu przyznany na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Jagiellońskiego w grudniu 1948 r. na podstawie tej samej dysertacji.
 - W czerwcu **1948 roku** wrócił do Polski. W **lipcu tego roku** został skierowany do **parafii Niegowić**, gdzie pełnił funkcję wikarego i katechety. Ksiądz Karol Wojtyła prowadził Żywy Różaniec oraz pomagał młodzieży w amatorskim teatrze. Pod Jego kierownictwem młodzież wystawiła sztukę "Gość oczekiwany" Zofii Kossak-Szczuckiej. Wolny czas starał się spędzać z młodzieżą na łonie natury.
 - W marcu **1949 roku** ksiądz Karol **przeniesiony został do parafii św. Floriana w Krakowie**. Pełnił w niej funkcję wikariusza, sprawując sakramenty i zajmując się młodzieżą akademicką. Nadal wyprawiał się na wycieczki z młodzieżą. Podczas wielu wycieczek ksiądz Wojtyła starał się zmylić ówczesną milicję, dlatego zdejmował sutannę i powiedział, że mogą go nazywać „wujkiem”.
 - W 1951 po śmierci kardynała Sapiehy, Karol Wojtyła został skierowany na urlop w celu ukończenia pracy habilitacyjnej. Dużo uwagi poświęcał także pracy publicystycznej, pisał eseje filozoficzne i szkice. Często publikował w krakowskich periodykach katolickich: miesięczniku „Znak” i „Tygodniku Powszechnym” - m.in. pod pseudonimem Andrzej Jawień ukazywały się jego artykuły i wiersze.
 - Pracę habilitacyjną "System etyczny M. Schelera jako środek do opracowania etyki chrześcijańskiej" obronił na Wydziale Teologicznym UJ pod koniec 1953 r.

Biskup, kardynał, papież

- **28 września 1958 r.** w **Katedrze na Wawelu** ks. Karol Wojtyła **otrzymał sakrę biskupią** (papież Pius XII mianował go biskupem pomocniczym archidiecezji krakowskiej). Jako biskup przyjął, zgodnie z obyczajem, hasło przewodnie swej posługi, które brzmiało: *Totus Tuus* (łac. *Cały Twój*). Kierował je do Matki Chrystusa.
- 30 grudnia 1963 r. bp Wojtyła w rozmowie telefonicznej z papieżem Pawłem VI został mianowany **arcybiskupem metropolitą krakowskim**. Nominacja ta publicznie została ogłoszona dopiero w **styczniu 1964 r.** Uroczysty ingres do archikatedry odbył się 8 marca.
- W czerwcu **1967 roku** ks. arcybiskup Karol Wojtyła otrzymuje **godność kardynalską**.
- W sierpniu 1978 r. zmarł w Rzymie Ojciec Święty Paweł VI. Kardynał Karol Wojtyła wyjechał do Watykanu na uroczystości pogrzebowe, a następnie na konklawe. Już

IX Regionalny konkurs poświęcony wartościom
głoszonym przez świętego Jana Pawła II pn. „BĄDŹ WIELKIM”

- MATERIAŁY DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH -

26 sierpnia 1978 roku konklawe wybrało papieżem Jana Pawła I. Po audiencji u nowego papieża, kardynał Karol Wojtyła wrócił do Krakowa, by zaraz udać się do Niemiec oraz innych państw. Wszędzie głosił Słowo Boże wynikające z ducha II Soboru Watykańskiego. I oto niespodziewanie w nocy z dnia 28 na 29 września 1978 roku nadeszła z Rzymu wiadomość, że Papież Jan Paweł I nagle zmarł. Po śmierci papieża Jana Pawła I, kardynał Karol Wojtyła poleciał do Rzymu w towarzystwie prymasa Stefana Wyszyńskiego na pogrzeb i drugie tego roku konklawe.

- **16 października 1978 r.** kolegium kardynałów wybrało **264. papieża**. Został nim pierwszy w historii „słowiański papież”, krakowski kardynał Karol Wojtyła, który przyjął imię **Jan Paweł II**. Pierwszy od 1522 r. papież nie – Włoch.
- **Formalna inauguracja pontyfikatu** miała miejsce w trakcie mszy św. na placu Św. Piotra **22 października 1978 r.**
- **13 maja 1981 r.** podczas audiencji generalnej na Placu św. Piotra Jan Paweł II został **postrzelony** (w brzuch i palec) **przez tureckiego zamachowca** Mehmeta Ali Agcę. Ochrona przewiozła Jana Pawła II do kliniki Gemelli, gdzie poddano go sześciogodzinnej operacji. Do pełni zdrowia jednak nigdy nie wrócił. Papież wierzył, że swoje ocalenie nie zawdzięczał tylko szczęściu. Wyraził to słowami: *Jedna ręka strzelała, a inna kierowała kulę*. Wierni dostrzegli pewien związek. Zamach miał miejsce 13 maja, podobnie jak pierwsze objawienie Matki Boskiej w Fatimie w roku 1917. Jan Paweł II spędził na rehabilitacji w szpitalu 22 dni. Potem wielokrotnie cierpiał z powodu różnorodnych dolegliwości będących następstwem postrzału. Papież nigdy nie ukrywał swoich niedomagań przed wiernymi, ukazując wszystkim oblicze zwykłego człowieka poddanego cierpieniu.
- Jan Paweł II od 1992 r. cierpiał na postępującą chorobę Parkinsona. Mimo licznych spekulacji i sugestii ustąpienia z funkcji, które nasilały się w mediach zwłaszcza podczas kolejnych pobytów papieża w szpitalu, pełnił ją aż do śmierci.
- **Zmarł 2 kwietnia 2005 r. o godz. 21:37** po zakończeniu Apelu Jasnogórskiego, w pierwszą sobotę miesiąca i wigilię Święta Miłosierdzia Bożego.
- Swą posługę na Stolicy Piotrowej sprawował **26 lat, 5 miesięcy i 16 dni**. Jego pontyfikat jest najdłuższym pontyfikatem XX wieku i trzecim co do długości w dziejach historii Kościoła. Najdłużej posługującym papieżem był św. Piotr (od ustanowienia go głową Kościoła przez Chrystusa w roku 30, aż do męczeńskiej jego śmierci datowanej na rok 64 lub 67), a następnie błogosławiony Pius IX (jego pontyfikat trwał od 16 czerwca 1864 r. do 7 lutego 1878 r., czyli 31 lat, 7 miesięcy i 22 dni).
- **1 maja 2011 r. nastąpiła beatyfikacja Jana Pawła II** podczas uroczystej mszy świętej na Placu Św. Piotra w Rzymie. Nabożeństwo prowadził papież Benedykt XVI.
- **27 kwietnia 2014 r. w Niedzielę Miłosierdzia Bożego** odbyła się **kanonizacja papieża Jana Pawła II** i papieża Jana XXIII. Uroczystej mszy św. kanonizacyjnej przewodniczył papież Franciszek.
- **Dniem wspomnienia liturgicznego św. Jana Pawła II jest 22 października** – data inauguracji pontyfikatu w 1978 r. Zazwyczaj wspomina się błogosławionych i świętych w kalendarzu liturgicznym "w dniu ich narodzin dla nieba". Jednak ze względu na to, że 2 kwietnia, dzień śmierci Jana Pawła II, często zbiegały się z Wielkim Postem, a nawet Wielkim Tygodniem, wybrano 22 października, rocznicę inauguracji jego pontyfikatu (nie wybrano 16 października, aby nie było zbieżności ze wspomnieniem św. Jadwigi Śląskiej).
- Ogromnym dorobkiem pontyfikatu Jana Pawła II jest ogromna liczba różnych dokumentów: encyklik, adhortacji apostolskich, konstytucji apostolskich, listów apostolskich, dokumentów w formie motu proprio oraz listów papieskich, przesyłanych z okazji doniosłych wydarzeń m.in. do Kościołów lokalnych, diecezji, sanktuariów, czy listów do kardynałów, biskupów,

- kapłanów z okazji ważnych rocznic.
- Do 5 stycznia 2005 r. Jan Paweł II **odbył 1166 śródowych audiencji ogólnych**, tak zwanych **katechez śródowych**, w których uczestniczyło prawie 18 mln pielgrzymów z całego świata, nie licząc innych spotkań i audiencji (ponad 8 mln pielgrzymów tylko w okresie Wielkiego Jubileuszu Roku 2000). Podczas audiencji papież wygłaszał cykl katechez. Najbardziej znany cykl nosi tytuł „Mężczyznę i niewiastę stworzył ich”.
 - Jednym z najważniejszych wyróżników pontyfikatu Jana Pawła II są podróże apostolskie. Według oficjalnych danych odbył **104 zagraniczne pielgrzymki oraz ok. 145 podróży na terenie Włoch**. Jako biskup Rzymu odwiedził 317 z 333 rzymskich parafii.

Źródło:

<http://www.watykan.ovh.org>; ekai.pl; <http://www.janpawel2.pl>; <http://pl.wikipedia.org>

Skwarnicki Marek, *Jan Paweł II*, Wrocław 2002; Bujak Adam, Michał Rożek, Karol Wojtyła, Wrocław 1997.

II. KRONIKA PONTYFIKATU JANA PAWŁA II W OKRESIE 16.10.1993 r. – 15.10.1998 r.

Rok 1993

- 16 X 1993 r. - Papież przyjmuje na audiencji wybitnego pisarza Aleksandra Sołżenicyna, laureata Nagrody Nobla, za komunizmu prześladowanego przez władze radzieckie.
- 11 XI 1993 r. - Podczas audiencji dla uczestników Konferencji FAO Jan Paweł II wzywa wszystkie kraje do walki z głodem i niedożywieniem. Podczas tej audiencji poślizgnął się i upadł, doznając zwichnięcia stawu barkowego. Te go samego dnia został przewieziony do polikliniki Gemelli, w której po kilkunastominutowym zabiegu i nałożeniu opaski gipsowej spędził noc; następnego dnia wrócił do Watykanu.
- 8 XII 1993 r. - **Oroędzie na XXVII Światowy Dzień Pokoju 1 stycznia 1994 r. pt. „Rodzina źródłem pokoju dla ludzkości”.**
- 26 XII 1993 r. - Eucharystia sprawowana przez legata papieskiego w Nazarecie inauguruje Rok Rodziny w Kościele, obchodzony równoległe z Międzynarodowym Rokiem Rodziny ogłoszonym przez ONZ.

Rok 1994

- 1 I 1994 r. - Listem apostolskim *motu proprio* (z inicjatywy własnej) „Socialum scientiarum investigationes” Jan Paweł II ustanawia Papieską Akademię Nauk Społecznych.

*IX Regionalny konkurs poświęcony wartościom
głoszonym przez świętego Jana Pawła II pn. „BĄDŹ WIELKIM”*

- MATERIAŁY DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH -

- 23 I 1994 r. - Z inicjatywy Jana Pawła II trwa Dzień Modlitwy o Pokój na Bałkanach, poprzedzony 21 stycznia dniem postu w tej samej intencji. W bazylice św. Piotra Papież odprawił Mszę św. o pokój, a po jej zakończeniu zapalił lampkę oliwną, która ma płonąć, dopóki na Bałkanach nie ustanie wojna.
- 2 II 1994 r. - W Liście do rodzin z okazji Roku Rodziny 1994 Ojciec Święty wyraża pogląd, że spośród wielu dróg Kościoła „rodzina jest drogą pierwszą i z wielu względów najważniejszą”, jest „sanktuarium życia”, akcentuje też istotę nierozzerwalności małżeństwa i apeluje o „odpowiedzialne rodzicielstwo”. „Drogą Kościoła – podkreśla Papież - jest cywilizacja miłości”.
- 11 II 1994 r. - List apostolski ustanawiający Papieską Akademię Obrony Życia.
- 19 III 1994 r. - List Papieża do głów państw pt.: „Rodzina należy do dziedzictwa ludzkości”.
- 18 V 1994 r. - W orędziu na 50. rocznicę bitwy Monte Cassino Papież podkreśla, że Polska broniła chrześcijańskiej przyszłości Europy. Wspomina Polaków, którzy oddali życie za wolność podczas drugiej wojny światowej oraz „zamordowanych także przez polskie instytucje i służby bezpieczeństwa, pozostające na usługach systemu przyniesionego ze Wschodu”. W orędziu odczytanym na Monte Cassino Ojciec Święty pisze: „Naród polski zapłacił tak wielką cenę, tyłoma wysiłkami i ofiarami okupił swoje prawo do istnienia jako państwo, że nawet nasi wrogowie – albo powiedzmy – wątpliwi przyjaciele na Wschodzie i na Zachodzie nie mogli tego prawa zakwestionować.
- 9 VI 1994 r. - Przesłanie do narodu i Kościoła w Rwandzie; głęboko wstrząśnięty Jan Paweł II zapewnia mieszkańców tego kraju, że jest z nimi każdego dnia i wzywa wiernych Kościoła katolickiego na całym świecie do modlitwy w intencji pokoju na kontynencie afrykańskim. Jest to jeden z wielu apeli Ojca Świętego w sprawie Rwandy. Mordy popełnione w walkach plemiennych pomiędzy Tutsi i Hutu nazywa ludobójstwem.
- 10-11 września 1994 r. - 62. papieska podróż zagraniczna: **CHORWACJA (Zagrzeb)**

To kolejna podróż Ojca Świętego z serii pielgrzymek pokoju. Papież odwiedził kraj, który był jedną ze stron tragicznego konfliktu bałkańskiego. Przybył tam – jak sam powiedział podczas powitania na lotnisku w Zagrzebiu – „jako bezbronny pielgrzym Ewangelii Jezusa, która głosi miłość, pojednanie i pokój”. „Pukałem do wszystkich drzwi. Próbowałem wszystkich dróg, ażeby zatrzymać krwawą bratobójczą wojnę” – mówi Papież w Zagrzebiu o konflikcie na Bałkanach. I dodaje: „Pokój nie jest utopią”. Wołanie o pokój i pojednanie zdominowało papieską pielgrzymkę do Chorwacji. Obecność Papieża w Chorwacji miała także mocną wymowę eklezjalną. Ta wizyta miała umocnić prastare więzi narodu chorwackiego ze Stolicą Apostolską, które zyskały nowy status dzięki powstaniu suwerennego państwa chorwackiego i nawiązaniu przez nie stosunków dyplomatycznych z Watykanem. Chorwacja to kraj o najsilniejszej na Bałkanach tożsamości katolickiej. Na ok. 4,5 mln mieszkańców, 3,6 mln stanowią katolicy. Na ulicach i placach oczekiwały Ojca Świętego tysiące wiernych.

Podczas odprawionej na podmiejskim hipodromie uroczystej Mszy św. dla uczczenia 900-lecia archidiecezji zagrzebskiej, zgromadziło się ponad milion ludzi z całego kraju. W pierwszych rzędach przy ołtarzu wydzielono miejsce dla 3 tys. inwalidów wojennych, wdów, osieroconych dzieci i ludzi, którzy stracili swoich bliskich w czasie wojny. W swoich wystąpieniach – podczas powitania, spotkań z miejscowym duchowieństwem, na uroczystej Mszy św., a także w przesłaniu do młodzieży – Ojciec Święty nawiązywał do wspólnej przeszłości narodów, żyjących niegdyś w przykładowej zgodzie i wzajemnym poszanowaniu. „Pokój jest zawsze możliwy, jeśli się go pragnie” – głosił Papież na chorwackiej ziemi.

- **19 X 1994 r. - Mediolan: oficjalna prezentacja książki Jana Pawła II pt. „Przekroczyć próg nadziei”.**
- **10 XI 1994 r. - Główny list apostolski „Tertio millennio adveniente” (Oczyszczeni w trzecie tysiąclecie) w związku z przygotowaniem Wielkiego Jubileuszu Roku 2000, w którym Papież apeluje o dokonanie rachunku sumienia.**
- **15 XI 1994 r. - Papież ustanawia Główny Komitet Wielkiego Jubileuszu Roku 2000, na czele którego staje francuski kardynał Roger Etchegaray.**
- **8 XII 1994 r. - (Prawa kobiety) „Kobieta wychowawczynią do życia w pokoju” – to tytuł orędzia na XXVIII Światowy Dzień Pokoju 1 stycznia 1995 roku. Jan Paweł II podkreśla, że kobieta ma prawo domagać się poszanowania swojej godności.**
- **13 XII 1994 r. - (Dzieci, chwalcie Pana!) Rzecz bez precedensu w dziejach papiestwa: w Roku Rodziny Jan Paweł II publikuje List do dzieci. Papież wyznaje, że zawsze go wzruszały słowa Psalmu 113: „Laudate, Peri, Dominum!” (Chwalcie, o dzieci, chwalcie imię Pana).**

Słownik:

PAPIESKA AKADEMIA NAUK SPOŁECZNYCH – została powołana przez Jana Pawła II w 1994 roku. Placówka, której celem jest pogłębianie wiedzy Kościoła w dziedzinie nauk społecznych, ekonomicznych, politycznych i prawnych oraz propagowanie katolickiej nauki społecznej.

PAPIESKA AKADEMIA OBRONY ŻYCIA - ustanowiona przez Jana Pawła II w 1994 roku instytucja, która zajmuje się podstawowymi problemami medycyny i prawa, mającymi znaczenie dla promocji i obrony życia, zwłaszcza w ich powiązaniu z chrześcijańską moralnością, a także szerzeniem wiedzy o nich i formacją w tej dziedzinie.

Rok 1995

- **1 I 1995 r. - W homilii w uroczystość Świętej Bożej Rodzicielki Papież mówi o wyjątkowym powołaniu kobiety, podkreślając, że macierzyństwo każdej matki ludzkiej, poczynając od Ewy, jest „zapoczątkowaniem życia, które nosi w sobie perspektywę nieśmiertelności”.**
- **11-21 stycznia 1995 r. - 63 papieska podróż zagraniczna: FILIPINY (Manila), PAPUA-NOWA GWINEA (Port Moresy), AUSTRALIA (Sydney, Melbourne), SRI LANKA (Kolombo)**

Udając się na **X Światowy Dzień Młodzieży**, Papież wspominał o pięknych chwilach, jakie spędził podczas poprzednich spotkań z młodymi. Ale to, co się stało w Manili, przeszło najśmielsze oczekiwania. Najpierw podczas Mszy św. odprawionej z okazji 400-lecia ustanowienia na Filipinach pierwszej prowincji kościelnej uczestniczyło 2 mln wiernych. Następnego zaś dnia na Mszy św. z okazji Światowego Dnia Młodzieży w Riazal Park padł absolutny rekord – 4 mln osób ze 105 krajów! Liturgia rozpoczęła się z ponad godzinnym opóźnieniem, gdyż rzesze młodych zgromadzone na ulicach stolicy Filipin zablokowały trasę przejazdu i Ojciec Święty musiał skorzystać z helikoptera.

*IX Regionalny konkurs poświęcony wartościom
głoszonym przez świętego Jana Pawła II pn. „BĄDŹ WIELKIM”*

- MATERIAŁY DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH -

Kolejnym rekordem tej pielgrzymki było nadanie papieskiego orędzia przez Radio Veritas, które dotarło do 2 mld słuchaczy w 21 krajach Azji. Papież mówił w nim do chińskich katolików: „Nie lękajcie się. Chrystus zwyciężył świat. On jest z nami zawsze”.

Misyjny charakter pielgrzymki wyraził się w dalszych jej etapach, które wiodły do Papui-Nowej Gwinei, Australii i Sri Lanki. W każdym z tych krajów Papież wyniósł do chwały ołtarzy osobę zasłużoną na polu działalności misyjnej, podkreślając, że „pierwszą i najskuteczniejszą formą nauczania prawd i wartości Ewangelii zawsze pozostanie świętość”. W Papui-Nowej Gwinei, Ojciec Święty beatyfikował katechistę Piotra To Rota, świeckiego Papuasa, syna czarownika, którego zamordowali w czasie wojny japońscy żołnierze-okupanci. Sceneria liturgii była niezwykła, towarzyszyło jej dudnienie bębnów, barwna procesja ludzi z buszu i fantazyjne tańce. Przez 7 miesięcy poprzedzających tę wizytę, w Papui-Nowej Gwinei nie spadła nawet kropla deszczu. Kiedy więc w czasie pielgrzymki zaczęło padać, Biskup Rzymu został okrzyknięty Piri-Piri Man, co oznacza człowieka, który przynosi deszcz.

Na Sri Lance Jan Paweł II dokonał beatyfikacji zmarłego w 1711 r. o. Józefa Vaza, kapłana z Kongregacji Oratorium św. Filipa Neri.

Pierwszą błogosławioną otrzymała także Australia. O Marii MacKillop (1842-1909) – założycielce Zgromadzenia Sióstr św. Józefa od Najświętszego Serca Pana Jezusa.

- 25 III 1995 r.- Jedenasta encyklika Jana Pawła II o wartości i nienaruszalności życia ludzkiego nosi tytuł „*Evangelium vitae*”.
- 25 III 1995 r. - List z okazji 400. rocznicy unii brzeskiej, zawartej z Rzymem przez znaczną część prawosławia na wschodnich rubieżach Rzeczypospolitej, dającej początek Kościołowi greckokatolickiemu.
- 25 III 1995 r. - List z okazji 350. rocznicy unii użhordzkiej, upamiętniający złożenie katolickiego wyznania wiary przez 63 kapłanów obrządku wschodniego eparchii (diecezji) Eger na Węgrzech.
- 21 IV 1995 r. - List z okazji 200. rocznicy urodzin św. Wincentego Pallottiego, założyciela Stowarzyszenia Apostolstwa Katolickiego – pallotyńców.
- 30 IV 1995 r. - Podczas wizyty w Trydencie, w 450. rocznicę Soboru Trydenckiego Ojciec Święty mówi o tym wielkim wydarzeniu w dziejach Kościoła, które „jawi się jako wielka odpowiedź katolickiej wiary na wyzwania nowożytnej kultury i na pytania postawione przez reformatorów”.
- 2 V 1995 r. - List apostolski „*Oriente lumen*” w 100. rocznicę listu „*Oriente dignitatis*” Leona XIII; w dokumencie tym Papież podkreśla wielką wartość chrześcijańskiego Wschodu, apeluje do katolików, aby nie zapominali o tych swoich barciach i siostrach.
- 20-22 maja 1995 r. - 64 papieska podróż zagraniczna: CZECHY (20-21 V: Praga, Ołomuniec), POLSKA (22 V: Skoczów, Bielsko-Biała, Żywiec)

Była to pierwsza wizyta papieska w Czechach po rozpadzie Czechosłowacji w 1993 r.; Głównym motywem tej podróży stała się kanonizacja bł. Jana Sarkandra i bł. Zdzisławy z Lemberku. W Ołomuńcu kanonizował Polaka, św. Jana Sarkandra, zamęczonego przez protestantów. To sprawiło, że uroczystość zbojkotowała część przedstawicieli Kościołów ewangelickich. Tłumaczył też cel kanonizacji Jana Sarkandra: „Kanonizacja ta nie chce otwierać bolesnych ran, (...) zamiarem jej jest bowiem powierzyć jedność chrześcijan opiece sławnego męczennika”. W tym też duchu wypowiadał wiekopomne słowa podczas ceremonii kanonizacyjnej: „Ja, Papież Kościoła rzymskokatolickiego, w imieniu wszystkich katolików

*IX Regionalny konkurs poświęcony wartościom
głoszonym przez świętego Jana Pawła II pn. „BĄDŹ WIELKIM”*

- MATERIAŁY DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH -

proszę o wybaczenie wszystkich krzywd, wyrządzonych niekatolikom w ciągu minionej historii tych ludów, i jednocześnie zapewniam o przebaczeniu ze strony Kościoła katolickiego wszelkiego zła, które wycierpieli jego synowie”.

Łączona pielgrzymka do Czech i Polski nade wszystko wiązała się z faktem narodzin kanonizowanego Jana Sarkandra w podcieszynskim Skoczowie. Pobyt Jana Pawła II na rodzinnej ziemi trwał tym razem zaledwie kilka godzin, ale poruszył głęboko serca Polaków (była to piąta pielgrzymka Papieża - Polaka do ojczyzny). Tuż po przybyciu do Skoczowa Papież udał się do ewangelicko-augsburskiego kościoła Trójcy Świętej, gdzie witał go biskup diecezji cieszyńskiej tego wyznania. Punktem kulminacyjnym pobytu na ziemi cieszyńskiej była Msza św. na wzgórzu Kaplicówka, na którym został zbudowany duży drewniany ołtarz przypominający góralski szałas. Nad wzgórzem dominował ogromnych rozmiarów żelazny krzyż, ten sam, przy którym modlił się już Jan Paweł II w czerwcu 1983 r. na katowickim lotnisku. Na Papieża czekało ponad 300 tys. wiernych oraz przedstawiciele najwyższych władz państwowych, z prezydentem Lechem Wałęsą i premierem Józefem Oleksym. Z wielkim oddźwiękiem spotkały się słowa Ojca Świętego wypowiedziane podczas homilii: „Nasza Ojczyzna stoi dzisiaj przed wieloma trudnymi problemami społecznymi, gospodarczymi, a także politycznymi. Trzeba je rozwiązać mądrze i wytrwale. Jednak najbardziej podstawowym problemem pozostaje zawsze sprawa ładu moralnego, który jest fundamentem życia każdego człowieka i każdego społeczeństwa. Dlatego Polska woła dzisiaj nade wszystko o ludzi sumienia”.

Na zakończenie uroczystości na Kaplicówce prezydent Lech Wałęsa wręczył Janowi Pawłowi II najwyższe odznaczenie państwowe – Order Orła Białego, które zostało mu nadane 3 maja 1993 r. jako pierwszemu Polakowi III Rzeczypospolitej.

Natomiast w Bielsku-Białej, dokąd Ojciec Święty udał się ze Skoczowa, otrzymał tytuł honorowego obywatela miasta. W czasie wizyty w Bielsku-Białej Papież pobłogosławił marmurową tablicę, upamiętniającą przedwczesną śmierć jego starszego brata Edmunda, lekarza, który pracując w bielskim szpitalu zaraził się szkarlatyną od jednego z pacjentów i zmarł w wieku zaledwie 26 lat. Na pamiątkowej tablicy znajduje się napis: „Pamięci dr med. Edmunda Wojtyły – 1906-1932 – wybitnego, ofiarnego lekarza, sekundariusza powszechnego szpitala miejskiego w Bielsku. Dr Edmund Wojtyła był starszym bratem i opiekunem Karola Wojtyły, Papieża Jana Pawła II. Radni Rady Miejskiej w Bielsku-Białej, 22 maja 1995 r.”.

Ostatni etap podróży do Polski wiódł do Żywca. Na Rynku Ojciec Święty wystąpił mocno przeciw dyskryminacji wierzących: „Pamiętajmy, jak często doświadczaliśmy tego w przeszłości! Muszą więc budzić niepokój również i dzisiaj dające się zauważyć w mojej Ojczyźnie tendencje zmierzające do programowej laicyzacji, ataki na Kościół oraz ośmieszanie wartości chrześcijańskich”.

- 25 V 1995 r. - Dwunasta encyklika Jana Pawła II „**Ut unum sint**” o działalności ekumenicznej, pierwszy tej rangi dokument w dziejach papiestwa poświęcony wyłącznie sprawie jedności chrześcijan.
- 3-4 VI 1995 r. - Belgia jest celem 65. pielgrzymki zagranicznej Jana Pawła II. Gości tylko w Brukseli, a celem podróży jest beatyfikacja o. Damiana de Veustera, opiekuna trędowatych.
- 30 VI - 3 VII 1995 r. - Podczas 66. pielgrzymki w Słowacji Jan Paweł II kanonizuje dwóch męczenników z zakonu jezuitów: Węgra (Stefana Pongracza), Chorwata (Marka Kriża) i Polaka (Melchiora Grodzieckiego).

*IX Regionalny konkurs poświęcony wartościom
głoszonym przez świętego Jana Pawła II pn. „BĄDŹ WIELKIM”*

- MATERIAŁY DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH -

- 14-20 IX 1995 r. - 67. pielgrzymka jest 12. Podróżą papieską do Afryki. Jan Paweł II odwiedza Kamerun – w stolicy kraju Jaunde podpisuje 14 września posynodalną adhortację apostolską „Ecclesia in Africa”, oraz Republikę Południowej Afryki i Kenię.
- 4-9 października **1995 r.** – 68 **papieska podróż zagraniczna: STANY ZJEDNOCZONE** (Newark, Nowy Jork, East Rutherford, Yonkers, Baltimore)

Jan Paweł II po raz drugi za swojego pontyfikatu spotkał się ze Zgromadzeniem Ogólnym ONZ. Pierwszy raz odwiedził ONZ podczas swej trzeciej zagranicznej podróży w październiku 1979 r. Głowa Kościoła katolickiego została zaproszona na obchody jubileuszu 50-lecia istnienia tej instytucji.

Czterdziestominutowe wystąpienie Ojca Świętego na forum Zgromadzenia Ogólnego przyjęto z wielką uwagą, analizując dokładnie jego treść w każdym niemal zakątku globu. Papież przemawiał w czterech językach: po angielsku, francusku, rosyjsku i hiszpańsku. Na końcu, wzbudzając gorący aplauz przekazał pozdrowienia także po arabsku i chińsku. W swym wystąpieniu odniósł się do wszystkich najważniejszych problemów współczesnego świata i do roli międzynarodowych organizacji w czasach, kiedy jednocześnie zachodzi proces swobodnego jednoczenia się lub łączenia w federacje całych grup narodów lub krajów, ale również gwałtownego odradzania się partykularyzmów etnicznych.

Ojciec Święty mówił więc: o niekwestionowanych prawach narodów, deptanych także po drugiej wojnie światowej; o poszanowaniu odmienności kulturowych; o wolności, która jest miarą godności i wielkości człowieka; o roli Narodów Zjednoczonych, stających wobec wyzwań przyszłości, która powinna się jawić jako era cywilizacji miłości. Papieskie przemówienie było swoistym wezwaniem do działania, skierowanym do polityków i dyplomatów, wezwaniem do stworzenia nowego stylu współistnienia.

W programie podróży papieskiej znalazły się również odwiedziny diecezji Newark, Nowy Jork, Brooklyn i Baltimore. Na spotkanie z nim przybywały wielotysięczne rzesze wiernych. Niezwykle wymownym momentem pielgrzymki po amerykańskich diecezjach był obiad, który Jan Paweł II spożył wspólnie z ubogimi, podopiecznymi ośrodka prowadzonego przez Caritas.

- 3 XII 1995 r. - Kanonizacja francuskiego zakonnika o. Eugeniusza de Mazenoda, założyciela jednego z najdynamiczniejszych zgromadzeń – oblatów Maryi Niepokalanej, działającego także owocnie w Polsce.
- **8 XII 1995 r. - (Potępienie wyzysku dzieci) W orędziu na XXIX Światowy Dzień Pokoju 1 stycznia 1996 roku Jan Paweł II zwraca uwagę na dramatyczną sytuację dzieci w wielu regionach kuli ziemskiej.** W dokumencie pt. „Zapewnijmy dzieciom przyszłość w pokoju!” stwierdza, że w niektórych krajach już małe dzieci są zmuszane do pracy, maltretowane i boleśnie karane, otrzymując znikome wynagrodzenie. Ponieważ nie mogą się bronić, najłatwiej padają ofiarą szantażu i wyzysku.
- **10 XII 1995 r.** - List z okazji 75-lecia Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej Loretańskiej – loretanek

Słownik:

PALLOTYNI – Stowarzyszenie Apostolstwa Katolickiego założone w 1835 roku przez ks. Wincentego Pallotiego. Jego głównym celem jest apostołstwo świeckich, zachęcanie ich do życia zgodnego z wiarą i zaangażowania w sprawy Kościoła. W Polsce pracują od 1907 roku.

SOBÓR TRYDENCKI (1545-1563) – jeden z najważniejszych soborów, odpowiedź Kościoła na reformację. Zatwierdził m. in. oficjalnie wyznanie wiary, ustalił kanon Pisma Św. (Wulgata), podkreślił ważność tradycji apostoelskiej jako podstawy wiary katolickiej, ustalił liczbę sakramentów na siedem, wprowadził seminaria duchowne.

UNIA UŻHORODZKA – zawarta w 1646 roku na pograniczu ukraińsko-węgierskim między grupą księży prawosławnych a Kościołem katolickim. Przyczyniła się do przywrócenia jedności między częścią wschodnich chrześcijan a Rzymem. Wiernych spadkobierców tego porozumienia jest dzisiaj ok. 800 tys.

LORETANKI – popularna nazwa Zgromadzenia Sióstr Benedyktynek, które założył w 1920 roku ks. Ignacy Kłopotowski. Siostry głoszą ewangelię poprzez słowo pisane: prowadzą drukarnie, wydają gazety, czasopisma i książki. Pracują także w radiu, przedszkolach, jako zakrystianki.

MISJONARZE OBLACI MARYI NIEPOKALANEJ – zgromadzenie założone w 1816 roku przez św. Eugeniusza de Mazenoda. Jego celem jest głoszenie Ewangelii najbardziej opuszczonym i potrzebującym. Prowadzą m.in. duszpasterstwo więźniów i anonimowych alkoholików. Są stróżami sanktuarium maryjnego w Kodniu.

Rok 1996

- 22 II 1996 r. - **Konstytucja apostoelska „Universi Dominici gregis” Jana Pawła II poświęcona jest sprawom związanym z wakatem na Stolicy Apostolskiej i wyborem biskupa rzymskiego.** Konstytucja nie wprowadza istotnych zmian co do wyboru papieża. Jedynymi elektoratami pozostają nadal tylko i wyłącznie kardynałowie w liczbie 120, z wyjątkiem tych, którzy przed dniem śmierci papieża lub dniem, w którym nastąpił wakat na Stolicy Apostolskiej, ukończyli 80. rok życia. Konklawe musi nastąpić po upływie maksimum 20 dni od powstania wakat. W konstytucji mocno zaakcentowana jest konieczność zachowania tajemnicy na temat tego wszystkiego, co się dzieje w czasie trwania elekcji w Kaplicy Sykstyńskiej. Kardynałowie pod groźbą ekskomuniki, zobowiązani są do powstrzymania się od korespondencji listowej, rozmów telefonicznych, czytania gazet, oglądania telewizji, słuchania radia, kontaktowania się z osobami z zewnątrz i przekazywania im wiadomości.
- 17 III 1996 r. - Jak co roku z okazji Wielkiego Czwartku Papież kieruje List do kapłanów. Tym razem dokument ma bardzo osobisty ton, bowiem jest napisany w roku 50-lecia kapłaństwa Jana Pawła II.
- 17 III 1996 r. - Wśród beatyfikowanych dwóch włoskich biskupów, założycieli zgromadzeń misyjnych, jest jeden z największych misjonarzy w dziejach Kościoła – bp Daniel Comboni, zwany ojcem Afryki.
- 25 III 1996 r. - Posynodalna adhortacja apostoelska Jana Pawła II „Vita consecrata” o życiu konsekrowanym i jego misji w Kościele i na świecie.
- 14 VI 1996 r. - Podczas 70. Pielgrzymki Jan Paweł II odwiedza Tunezję.
- 17-19 V 1996 r. - Wizyta w Słowenii, podczas 71. pielgrzymki Ojciec Święty uczcił 1250. rocznicę ewangelizacji tej ziemi.
- 31 V 1996 r. - Papież utworzył w Polsce metropolię obrządku bizantyjsko-ukraińskiego (greckokatolickiego). Dotychczasową diecezję przemyską podniósł do rangi archidiecezji,

*IX Regionalny konkurs poświęcony wartościom
głoszonym przez świętego Jana Pawła II pn. „BĄDŹ WIELKIM”*

- MATERIAŁY DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH -

nadając jej nazwę przemysko-warszawskiej; objęła ona obecnie całą część Polski od prawego brzegu Wisły. Jednocześnie utworzył diecezję wrocławsko-gdańską, obejmująca terytorium od lewego do prawego brzegu Wisły.

- 21-23 VI 1996 r. - (**Przejście przez „Bramę wolności”**) Trzecia **podróż do NIEMIEC**, a 72. podróż apostolska **miała wymiar symbolu**. Podczas pobytu w Berlinie 23 czerwca Papież w towarzystwie kanclerza Helmuta Kohla przeszedł przez Bramę Brandenburską, która zamknięta przez wiele lat powojennych była symbolem dramatycznego podziału Wschód-Zachód, gdyż jak powiedział w przemówieniu Jan Paweł II – „komunizm bał się wolności ducha”.

To już trzeci raz Jan Paweł II odwiedził niemiecką ziemię, lecz ta wizyta miała wymiar bezprecedensowy. Po raz pierwszy bowiem przyjechał do Niemiec po zjednoczeniu kraju i był tam – wbrew prognozom niektórych mediów – przyjmowany niezwykle spontanicznie i serdecznie.

Papież otrzymał zaproszenia z wielu miast niemieckich, ale odwiedził tylko dwa – Paderborn i Berlin, gdzie do rangi prawdziwego symbolu urosła pożegnalna ceremonia pod Bramą Brandenburską. Ojciec Święty, pozdrawiany przez tysiące berlińczyków, przejechał papamobile aleją Unter den Linden. Następnie w towarzystwie przewodniczącego Konferencji Episkopatu i burmistrza Berlina przeszedł przez Bramę Brandenburską, która w czasie zimnej wojny była zamurowana, teraz zaś stała się symbolem odzyskanej jedności i wolności miasta.

Nieprzypadkowo też na miejsce spotkania ekumenicznego wybrano Paderborn, historyczną stolicę Westfalii. Tam w 799 r., podczas spotkania Karola Wielkiego z papieżem Leonem III, doszło do zawarcia układu, który na przestrzeni wieków kształtował rozwój wydarzeń w Niemczech i na całym kontynencie europejskim. Współczesny Paderborn, zamieszkały w 40% przez katolików, w kontekście historycznego spojrzenia na burzliwe dzieje zarówno narodu niemieckiego, jak i tamtejszego Kościoła, a szczególnie tego wszystkiego, co wydarzyło się po reformacji luterńskiej, był miejscem wyjątkowym. Najbardziej wymownym wydarzeniem była wspólna modlitwa Biskupa Rzymu z grecko-prawosławnym metropolitą Niemiec, superintendentem Kościoła reformowanego i biskupem luterńskim.

W Berlinie, na stadionie olimpijskim, pamiętającym okres rządów hitlerowskich, Ojciec Święty ogłosił błogosławionymi dwóch kapłanów: Bernharda Lichtenberga i Karola Leisnera. Obaj otwarcie przeciwstawiali się dyktaturze nazistowskiej i za to zapłacili życiem.

- 6-7 VII 1996 r. - Wielkie dziękczynienie Kościoła greckokatolickiego, który w Rzymie razem z Papieżem świętuje 400-lecie unii brzeskiej.
- 6-7 IX 1996 r. - Podczas 73. podróży apostolskiej, a drugiej na Węgry, Ojciec Święty przewodniczy obchodom 1000-lecia słynnego opactwa benedyktyńskiego Pannonhalma, narodowego sanktuarium Węgrów.
- 19-22 IX 1996 r. - 74. pielgrzymka papieska jest zarazem szóstą do Francji; w Tours Jan Paweł II odprawia Mszę św. w 1600. rocznicę śmierci św. Marcina, a w Reims celebruje liturgię z okazji 1500. rocznicy chrztu króla Chlodwiga.
- 6 X 1996 r. - Wśród nowych błogosławionych znaleźli się: Wincenty Lewoniuk i 12 towarzyszy, czyli męczennicy podlascy z Pratulina, zamordowani 24 stycznia 1874 roku przez żołnierzy carskich za obronę swojej cerkwi oraz odmowę przejścia na prawosławie. Beatyfikowana została także m. Maria Marcelina Darowska, współzałożycielka Zgromadzenia Sióstr Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny.

- 30 X-10 XI 1996 r. - **Rzymskie obchody 50-lecia kapłaństwa Jana Pawła II** celebrowane były bez triumfalizmu, jakby w cieniu krzyża.
- 15 XI 1996 r. - **Rzymska prezentacja autobiograficznej książki „Dar i tajemnica”, która Papież napisał z okazji 50. rocznicy swoich święceń kapłańskich.**
- 30 XI 1996 r. - Uroczystymi nieszporamai w bazylice św. Piotra Ojciec Święty inauguruje trzyletni okres przygotowań do obchodów Wielkiego Jubileuszu Roku 2000.
- 8 XII 1996 r. - **Orędzie na Światowy Dzień Pokoju 1 stycznia 1997 roku: „Przebacz, a zaznasz pokoju”.**

Rok 1997

- 31 I 1997 r. - List apostolski „Stella Maris” o duszpasterstwie ludzi morza.
- 2 II 1997 r. - **Po raz pierwszy obchodzono Dzień Życia Konsekrowanego**; Jan Paweł II odprawia w bazylice św. Piotra Mszę św. dla osób konsekrowanych.
- 14 II 1997 r. - **(Przeciw kulturze śmierci)** Tego dnia Papież wygłosił kolejne **orędzie w obronie życia**, poddając krytyce szerzącą się kulturę śmierci. „Kościół jest świadom, że w obecnej chwili dziejowej trzeba koniecznie bronić życia, aby ocalić człowieka i cywilizację” – podkreślił Jan Paweł II w przemówieniu do uczestników zgromadzenia plenarnego Papieskiej Akademii Pro Vita.
- 21-24 VIII 1997 r. - Czwarta pielgrzymka Jana Pawła II do Francji podczas 79. Podróży apostolskiej była związana z udziałem w XII Światowym Dniu Młodzieży.
- 12-13 IV 1997 r. - **75. pielgrzymka** przywiodła Jana Pawła II **do BOŚNI-HERCEGOWINY**, a konkretnie do Sarajewa: w miejscowej katedrze Papież umieścił lampkę oliwną, którą zapalił 23 stycznia 1994 roku w bazylice św. Piotra, aby płonęła, dopóki nie ustanie wojna na Bałkanach.

„Zamiar odwiedzenia Sarajewa zrodził się w moim sercu kilka lat temu, w czasie kiedy trwały jeszcze działania wojenne w tym regionie. Pragnąłem bardzo wtedy przybyć do tego miasta i czyniłem wszystko, by to osiągnąć. A kiedy starania te okazały się płonne, organizowałem wielokrotnie w Rzymie, w Castel Gandolfo i w Asyżu spotkania poświęcone modlitwie błagalnej i przebłagalnej, wołając o pokój dla tej umęczonej ziemi. (...) Pod znakiem takiej właśnie błagalnej modlitwy o pokój przebiegały odwiedziny pasterskie w Sarajewie” – tak tłumaczył Ojciec Święty powód i cel swej kolejnej pielgrzymki do miejsc, w których jakże świeże były jeszcze ślady straszliwej bratobójczej wojny.

Liczba katolików w wyniku działań wojennych drastycznie spadła na terenach obecnej republiki – z 530 tys. do zaledwie 200 osób. Dwa sarajewskie kościoły i jeden klasztor zostały całkowicie zniszczone, a kilkanaście innych, w tym katedra, były poważnie uszkodzone. W całej Bośni i Hercegowinie zniszczono blisko sto kościołów, 6 klasztorów i kilkadziesiąt ośrodków parafialnych. Ocenia się, że ok. pół miliona osób, w większości katolików, zostało zmuszonych do opuszczenia republiki.

Na znak nieustannej modlitwy o pokój na Bałkanach Jan Paweł II przywiózł ze sobą lampę oliwną, którą zapalono w Bazylice Watykańskiej 23 stycznia 1994 r. Wspomnienia wojny przewijały się w każdym punkcie programu papieskiej podróży. Szczególnie były one żywe

podczas celebrowanej Mszy św. na stadionie w Kosevieie, w pobliżu cmentarzy, na których pochowano tysiące ofiar konfliktu – chrześcijan i muzułmanów. Przed rozpoczęciem liturgii został przed ołtarz wniesiony uszkodzony krucyfiks, wydobyty z ruin kościoła parafialnego w Kupres, oraz wizerunek Maryi z nadal wówczas okupowanego sanktuarium maryjnego w Komusinie. Papieska homilia, w której raz po raz pojawiały się nawoływania o pokój, przerywana była częstymi oklaskami. Na zakończenie Mszy św. Papież poświęcił 23 kamienie węgielne dla pierwszych odbudowujących się kościołów w Bośni i Hercegowinie, a po błogosławieństwie Ojciec Święty wypuścił dwa białe gołębie jako znak pokoju dla republiki. Apelował także: „Nigdy więcej wojny, nigdy więcej nienawiści i nietolerancji! Tego uczy nas stulecie i tysiąclecie zbliżające się już ku końcowi”.

- **25-27 kwietnia 1997 r. - 76. papieska podróż zagraniczna: CZECHY (Praga, Hradec Kralove)**

Trzecia podróż Ojca Świętego do Czech (poprzednie odbyły się w latach 1990 i 1995) związana była z 1000. rocznicą męczeńskiej śmierci św. Wojciecha – pierwszego Czecha na stolicy biskupiej w Pradze i patrona Polski. Święty Wojciech urodził się w 956 r. w Libicach, na terytorium dzisiejszej diecezji Hradec Kralove. Jako biskup w habitie benedyktyńskim, z Pragi wyruszył do pracy misyjnej, najpierw na dzisiejsze ziemie węgierskie, a następnie na zaproszenie króla Bolesława Chrobrego do Polski. Z Gniezna zaś podążył na północ, w kierunku wybrzeży Morza Bałtyckiego, gdzie głosząc Chrystusa w pogańskich Prusach poniósł śmierć męczeńską. Bolesław Chrobry sprowadził jego relikwie do Gniezna, dzięki czemu została utworzona w roku 1000 pierwsza polska metropolia. Obecnie relikwie świętego znajdują się nie tylko w Gnieźnie, ale także w praskiej katedrze świętych Wita, Waclawa i Wojciecha. „Było rzeczą słuszną, ażebym – zanim będę mógł spełnić zaproszenie biskupów polskich do Gniezna – udał się naprzód do Czech” – wyjaśniał powody tej podróży Papież.

Okrągła rocznica śmierci świętego męczennika stała się okazją do wspólnej modlitwy przedstawicieli wszystkich czeskich Kościołów chrześcijańskich. Jan Paweł II mówił do nich: „Jesteśmy podzieleni na skutek różnych wzajemnych nieporozumień, spowodowanych często brakiem zaufania, jeśli nie wręcz nienawiścią. Zgrzeszyliśmy. Oddaliliśmy się od ducha Chrystusa”.

Głównymi jednak wydarzeniami tej wizyty były Msza św. odprawiona na rozległych praskich błoniach Letna nad Wełtawą oraz spotkanie z młodzieżą z Hradec Kralove. Letna to miejsce-symbol dla Czechów. Tam znajdował się pomnik Stalina, wysadzony w powietrze podczas „praskiej wiosny” w 1968 r., tam też odbyła się w 1989 r. wielka manifestacja, podczas której świętowano upadek reżimu komunistycznego. „Ten wielki misjonarz słowiańskich narodów Europy Środkowej jest znakiem harmonii i współpracy, jaka winna istnieć między Kościołem a społeczeństwem oraz znakiem więzi między narodami czeskim i polskim” – mówił Papież w homilii do 200 tys. wiernych. Około 65 tys. młodych ludzi słuchało słów Jana Pawła II w Hradec Kralove, gdzie wzywał młodzież do budowania nowej Europy w wierności Chrystusowi: „Tylko On może nadać pełny sens życiu, wokół Niego toczy się historia”.

- **10-11 V 1997 r. - 77. Podróż apostolska wiedzie do Libanu; podczas niej Jan Paweł II podpisuje posynodalną adhortację apostolską „Nowa nadzieja dla Libanu”.**

- **31 maja – 10 czerwca 1997 r. - 78. papieska podróż zagraniczna: POLSKA (Wrocław, Legnica, Gorzów Wielkopolski, Gniezno, Poznań, Kalisz, Częstochowa, Zakopane, Ludźmierz, Kraków, Dukla, Krosno)**

*IX Regionalny konkurs poświęcony wartościom
głoszonym przez świętego Jana Pawła II pn. „BĄDŹ WIELKIM”*

- MATERIAŁY DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH -

„Każdy powrót do Polski to tak jak powrót pod znajomą strzechę domu rodzinnego, gdzie każdy najdrobniejszy przedmiot przypomina nam (...) to, co sercu jest najbliższe, najdroższe” – takimi słowami podczas oficjalnego powitania na lotnisku Okęcie Jan Paweł II rozpoczął swoją szóstą apostolską podróż do ojczyzny.

To był prawdziwy pielgrzymkowy maraton. W ciągu 11 dni Papież odwiedził archidiecezje: wrocławską, gnieźnieńską, poznańską, krakowską i przemyską oraz diecezje: legnicką i zielonogórsko-gorzowską. We Wrocławiu uczestniczył w zamknięciu 46. Kongresu Eucharystycznego, w Gnieźnie przewodniczył obchodom millenium męczeńskiej śmierci św. Wojciecha, uświetnił obchody jubileuszu 600-lecia Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego. Ważkimi wydarzeniami pielgrzymki były także 2 beatyfikacje i 2 kanonizacje, których Ojciec Święty dokonał w Krakowie, Zakopanem i Krośnie. Niezwykle entuzjastycznie przyjmowany był przez setki tysięcy wiernych podczas spotkań w Legnicy, Gorzowie Wielkopolskim, Poznaniu, Kaliszu, Częstochowie, Ludźmierzu i Dukli. Odbył kilka oficjalnych i prywatnych spotkań. Znalazł też czas na krótkie, wcześniej nieplanowane wycieczki w ukochane Tatry – do Morskiego Oka i kolejką linową na Kasprowy Wierch. Właśnie u stóp Kasprowego Wierchu i Giewontu góralska społeczność zgotowała Janowi Pawłowi II najbardziej żywiołowe przyjęcie i złożyła uroczysty hołd „Synowi gór, Największemu z rodu Polaków”. Podczas powitania ówczesny burmistrz Zakopanego Adam Bachleda-Curuś, klęcząc przed Papieżem wyrażał wdzięczność niezapomnianymi słowami: „Dziękujemy Ojciec Święty, żeś nas wydostał z czerwonej niewoli, a teraz chcesz i uczysz, jak dom ojczysty, polski, wysprzątać z tego, co hańbi, rujnuje, zniewala, gubi”.

Jan Paweł II odpowiedział: „Dzisiaj dziękowałem Bogu za to, że wasi przodkowie na Giewoncie wzniesli krzyż. Ten krzyż patrzy na całą Polskę od Tatr aż do Bałtyku i ten krzyż mówi całej Polsce: Sursum corda! – W górę serca!”.

Kraków nie chciał być gorszy od Podhala. Na Błoniach czekało na Ojca Świętego 2 mln wiernych, a pod oknami Pałacu Biskupiego przy ul. Franciszkańskiej bez przerwy czuwało kilka tysięcy ludzi. Wyjątkowo sentymentalny charakter miała Msza św., którą Papież odprawił w krypcie św. Leonarda na Wawelu. Tam właśnie, przed ponad 50 laty, 2 listopada 1946 r. świeżo wyświęcony kapłan Karol Wojtyła sprawował swą prymicyjną Eucharystię.

Pod wrażeniem tej pielgrzymki byli wszyscy jej uczestnicy. Atmosferą zostało urzeczonych także wielu obserwatorów i komentatorów z całego świata.

- 15 VIII 1997 r. - List apostolski „Laetamur magnopere” zatwierdzający topiczne wydanie łacińskie Katechizmu Kościoła Katolickiego.
- 2-6 X 1997 r. - Wielkie święto rodzin. Podczas 80. podróży zagranicznej, a 4. do Brazylii **Papież uczestniczy w Rio de Janerio w 2. Światowym Spotkaniu Rodzin**, na które przybywają rodziny z 205 krajów. Niecodziennym wydarzeniem podczas tej pielgrzymki jest poświęcenie pomnika Ojca Świętego, ufundowanego przez wspólnoty żydowską i muzułmańską w Rio de Janerio.
- 19 X 1997 r. - W Niedzielę Misyjną **Jan Paweł II ogłasza karmelitankę św. Teresę od Dzieciątka Jezus – trzecią kobietą w dziejach – doktorem Kościoła.**
- 30 XI 1997 r. - W bazylice św. Piotra Jan Paweł II inauguruje drugi rok bezpośredniego przygotowania do Wielkiego Jubileuszu Roku 2000, poświęcony Trzeciej Osobie Trójcy Świętej – Duchowi Świętemu.

- **23 XII 1997 r.** - Przewodniczący Komisji ds. Stosunków Religijnych z Judaizmem kard. Edward Cassidy zapalił wieczorem w imieniu Jana Pawła II pierwszą świeczkę na żydowskiej menorze; w ten sposób rozpoczęto obchody żydowskiego święta Chanuka, a zarazem 50. Rocznicy powstania Państwa Izrael.

Słownik:

PAPIESKA AKADEMIA NAUK – najstarsza akademie naukowa na świecie założona w Rzymie w 1603 roku przez księcia Federica Cesi. Jej celem jest kultywowanie szacunku dla wiedzy, rozważanie szczególnie ważnych zagadnień naukowych, a także zwracanie uwagi na problemy kulturalno-moralne.

KATOLIKOS – tytuł najwyższego zwierzchnika stosowany przez patriarchów trzech kościołów: ormiańskiego, nestoriańskiego i gruzińskiego.

WYDZIAŁ TEOLOGICZNY UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO – ustanowiony 1 397 roku przez papieża Bonifacego IX przy Akademii Krakowskiej, dzięki fundacji św. Jadwigi Królowej. Istniał nieprzerwanie aż do 1954 roku, kiedy stalinowskie władze Polski usunęły go z uniwersytetu. Kontynuatorką wydziału jest Papieska Akademia Teologiczna.

Kobiety - doktorzy Kościoła:

TERESA z AVILA (1515-1582) – święta karmelitanka, mistyczka, Hiszpanka. Zwana Teresa od Jezusa albo Teresą Wielką. W latach 1554-1560 doświadczyła licznych wizji: miała mistyczne zaślubiny z Jezusem, w 1582 roku doznała tajemniczego „przeszycia serca”, przeżywała ekstazy i lewitacje. Wraz ze św. Janem od Krzyża zreformowała Karmel. Założyła 18 klasztorów żeńskich i 15 męskich. Po śmierci Teresy okazało się, że na jej sercu widoczny jest ślad po przeszyciu włócznią. W 1970 roku Paweł VI ogłosił ją, jako pierwszą kobietę w dziejach, doktorem Kościoła.

KATARZYNA ZE SIENY (1347-1380) – święta tercjanek dominikańska, Włoszka. Do zakonu wstąpiła w wieku 16 lat. Gorliwie posługiwała najuboższym i chorym. W 1367 roku doznała mistycznych zaślubin z Chrystusem, który na ich znak przekazał jej pierścień. O radę prosili ją duchowni i świeccy z najslawniejszych rodów Sieny, Florencji i Pizy. Korespondowała z papieżami i biskupami. W 1375 roku otrzymała stygmaty, które ukrywała do końca życia. Zabiegała o powrót papieży z Awinionu do Rzymu. Ogłoszona doktorem Kościoła przez Pawła VI w 1970 roku.

TERESA OD DZIECIĄTKA JEZUS (1873-1897) – święta karmelitanka bosa, Francuzka. Jako niepełnoletnia dziewczyna tak bardzo chciała wstąpić do Karmelu, że pojechała do Rzymu i na kolanach błagała Leona XIII o pozwolenie. Papież zgodził się dopiero rok później. W 1890 roku złożyła śluby wieczyste. Przeżyła „noc niewiary”, aby dojść do największego uwielbienia Jezusa Chrystusa. Konsekwentnie realizowała „małą drogę” miłości, pragnąc być – jak mawiała- „coraz mniejszą”. Zmarła na gruźlicę. Jan Paweł II ogłosił ją doktorem Kościoła w 1997 roku.

Rok 1998

- 3 I 1998 r. - Wizyta Ojca Świętego w Cesi (rejon Marche) oraz Annifo i Asyżu (Umbria), wśród ofiar trzęsienia ziemi w 1997 roku, które pochłonęło 10 ofiar w ludziach; w Asyżu zginęło dwóch franciszkanów, w tym nowicjusz z Polski 22-letni Zdzisław Borowiec, a słynna bazylika uległa częściowemu zniszczeniu.
- 21-26 stycznia 1998 r. - 81. **papieska podróż zagraniczna: KUBA** (Hawana, Camaguey, Santiago de Cuba)

Historyczne znaczenie wizyty Jana Pawła II na Kubie można porównać tylko z jego pierwszą podróżą do Polski w 1979 r. Jeszcze kilka lat wcześniej nie do pomyślenia było, że wódz kubańskiej rewolucji z pełnymi honorami będzie witał na hawańskim lotnisku Biskupa Rzymu. A jednak siła papieskiego orędzia złamała kolejny bastion komunistycznego totalitaryzmu. Przygotowania do tej pielgrzymki rozpoczęto w listopadzie 1996 r., zaraz po wizycie, jaką złożył Papieżowi w Watykanie Fidel Castro.

Od momentu przybycia do Hawany towarzyszyły Ojcu Świętemu wielkie rzesze ludzi, dających wyraz swej głębokiej sympatii, ale również oczekujących słów, których sami przez wiele lat nie mogli wypowiedzieć. Papież odważnie zażądał wolności dla Kościoła oraz upomniał się o niezbywalne prawa człowieka, stanowiące fundament każdej cywilizacji i każdego porządku społecznego. W specjalnej petycji domagał się ułaskawienia więźniów politycznych.

Kubańską pielgrzymkę śledzono z niezwykłą uwagą na całym świecie, podkreślano doniosłość każdego spotkania i gestu Papieża, dokładnie analizowano każde jego słowo.

- 2 II 1998 r. - Przemawiając do grupy polskich biskupów przybyłych z wizytą ad limina apostolorum, **Jan Paweł II postuluje reaktywowanie w Polsce Akcji Katolickiej.**
- 23 II 1998 r. - (Nie chodzi o przywileje) **Ojciec Święty ratyfikuje konkordat zawarty 28 VII 1993 roku między Stolicą Apostolską a Rzeczpospolitą Polską.** Dokumenty ratyfikacyjne podpisują ze strony Stolicy Apostolskiej kard. Angelo Sodano, sekretarz stanu, adp Jean Louis Tauran, sekretarz ds. relacji z państwami, a ze strony Rzeczypospolitej Polskiej premier Jerzy Buzek i minister spraw zagranicznych Bronisław Geremek.
- 19 III 1998 r. - Ojciec Święty konsekruje trzech biskupów, wśród których jest jego osobisty sekretarz ks. Stanisław Dziwisz.
- 21-23 III 1998 r. - Podczas pielgrzymki do Nigerii i jednocześnie 82. podróży apostolskiej **Papież – przy udziale ponad 2 mln wiernych – beatyfikuje pierwszego czarnoskórego afrykańskiego zakonnika: Cypriana Michała Iwene Tansiego.**
- 18 V 1998 r. - List apostolski „Ad tuendam fidem” (w obronie wiary), wprowadzający kary kościelne dla nie stosujących się do nauczania Kościoła.
- 19-21 czerwca 1998 r. - 83. **papieska podróż zagraniczna: AUSTRIA** (Salzburg, Sankt Poelten, Wiedeń)

Swoją trzecią podróż do Austrii Jan Paweł II rozpoczął od świętującego Salzburga, stolicy najstarszej austriackiej archidiecezji, obchodzącej 1200-lecie istnienia. Ponad 600-tysięczne miasto zamieszkują w zdecydowanej większości katolicy. Jednak najważniejszym celem papieskiej pielgrzymki było wyniesienie na ołtarze troje duchownych: s. Marię Restytutę

*IX Regionalny konkurs poświęcony wartościom
głoszonym przez świętego Jana Pawła II pn. „BĄDŹ WIELKIM”*

- MATERIAŁY DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH -

Kafkę, o. Jakuba Kerna i ks. Antoniego Marię Schwartza. Wszystkie swe wystąpienia Ojciec Święty poświęcił bohaterom Kościoła. W Salzburgu wskazał na wielkie znaczenie pracy misyjnej, w Sankt Poelten wezwał do refleksji nad powołaniami kapłańskimi i zakonnymi, zaś na wiedeńskim placu – nomen omen – Bohaterów przypominał, że heroizm chrześcijanina wyraża się w codziennej świętości.

„Bohaterowie Kościoła to niekoniecznie ci, którzy w ludzkim mniemaniu wywarli decydujący wpływ na historię: to kobiety i mężczyźni, którzy być może w oczach wielu wydawali się maluczcy, ale okazali się wielcy przed Bogiem. Na próżno szukalibyśmy ich w szeregach możnych, ale w księdze życia zapisali się oni na trwałe wielkimi literami” – mówił Ojciec Święty w homilii podczas beatyfikacyjnej Mszy św.

Z uwagą także wsłuchiowano się w słowa Papieża wypowiedziane w cesarskim zamku Hofburg podczas spotkania z władzami państwa i przedstawicielami korpusu dyplomatycznego. Jan Paweł II, nawiązując do problemów zjednoczenia Europy i globalizacji gospodarki światowej, mówił o potrzebie odnowy duchowej, która musi towarzyszyć przemianom politycznym. Zwrócił uwagę na rolę Austrii w „nowej Europie”, nawoływał do poszanowania praw człowieka, zwłaszcza prawa do życia i pracy, apelował wreszcie o globalną solidarność bogatych z biednymi.

Pielgrzymkę zakończyła wzruszająca wizyta Papieża w wiedeńskim hospicjum dla nieuleczalnie chorych, które prowadzą siostry ze zgrupowania Caritas Socialis. Jan Paweł II w rozmowie z chorymi przypomniał o chrześcijańskim sensie cierpienia i śmierci. Opiekującym się nimi wyraził wdzięczność i podziw, przypomniał, że nikt nie ma prawa do skracania choremu życia, ponieważ jest ono wyłącznym darem Boga.

- **14 IX 1998 r. - Czternasta papieska encyklika – „Fides et ratio” o relacjach między wiarą a rozumem.**
- **2-4 X 1998 r. -** W drugim dniu pielgrzymki do Chorwacji, podczas 84. Podróży apostolskiej, w Mariji Bistricy Jan Paweł II beatyfikuje kard. Alojzego Stepinaca, przeciwnika i więźnia komunizmu.
- **11 X 1998 r. - W Rzymie Papież kanonizuje karmelitankę zamęczoną w Auschwitz – s. Teresę Benedyktę od Krzyża Edytę Stein.**

Edyta Stein urodziła się w 1891 roku we Wrocławiu, w zamożnej rodzinie żydowskiej. Studiowała we Wrocławiu i Getyndze. Uważała się za agnostyczkę o poglądach liberalnych. Po czteroletnich studiach obroniła doktorat z filozofii we Fryburgu. W latach 1916-1918 asystentka prof. Husserla. Kiedy zmarł jej nauczyciel Reinach, była obecna na jego pogrzebie. Zapisła wtedy: „Po raz pierwszy widziałam naocznie zrodzony ze zbawczego cierpienia Chrystusa Kościół i jego zwycięstwo nad ościeniem śmierci. Był to moment, w którym moja niewiara załamała się, judaizm zbladł, a Chrystus zajaśniał”. 1 stycznia 1922 roku Edyta Stein przyjęła chrzest w Kościele katolickim. 12 lat później wstąpiła do Karmelu w Kolonii. W klasztorze kontynuowała pracę naukową. W okresie prześladowań Żydów w Niemczech przebywała w nieokupowanej jeszcze Holandii. Aresztowana przez Gestapo, 7 sierpnia 1942 roku wywieziona została do obozu Auschwitz-Birkenau i tam uśmiercona w komorze gazowej.